کتاب «جهاد اجتماعی زن مسلمان» منتشر شد

14 مهر 1401

کتاب «جهاد اجتماعی زن مسلمان ضرورت گفتمان سازی و بسترسازی» نوشته عاطفه موسوی توسط روابط عمومی شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده منتشر شده است.

این کتاب در چهار فصل با عناوین نظام شخصیت اجتماعی زن مسلمان، نگاهی به رویکردهای رقیب یا نیمه همسو، قدم‌های پیش رو در خصوص ارتقای نقش اجتماعی زن مسلمان ایرانی و نظم بخشی ولایی (حکمرانی ولایی) در حوزه حضور اجتماعی بانوان به بررسی نظام شخصیت اجتماعی زن مسلمان، فمینیسم اسلامی و ریشه‌های آن، خلاء نگاه توحیدی در مسئله اصلی فمینیسم پرداخته و در نهایت نگاه جامعی به انواع طیف‌های زنان دارای فعالیت‌های اجتماعی، طراحی شرایط کاری متناسب با شخصیت زن مسلمان، عوامل تربیتی مؤثر در شکل گیری نظام شخصیت اجتماعی زن و استفاده از ظرفیت زنان در درون زایی اقتصادی همچنین بیدارسازی و کاربرد عاطفه اجتماعی به جای قراردادهای اجتماعی و تعیین شاخص‌های متناسب پرداخته است.

در معرفی این کتاب آمده است:

«شاید به دلیل غلبه همین نگاه‌های تفریطی است که بعد از گذشت حدود چهل سال از انقلاب اسلامی، لااقل در میان بخشی از متدینین و حتی فضلا، حضور اجتماعی زنان به عنوان یک ضرورت پذیرفته نشده است و موضوع جهاد اجتماعی زنان مسلمان نه تنها پیش تر توسط آنها طرح نشده، بلکه همچنان هضم آن برایشان دشوار است. این فضای مبهم و حتی منفی در این حوزه در شرایطی همچنان تداوم یافته است که رهبر انقلاب از جهاد اجتماعی زنان به عنوان یک دستاورد نگاه انقلابی برای جهانی شدن و شکستن بن بست‌های بزرگ یاد می‌کنند که دیر یا زود در سرنوشت و جایگاه زنان جهان دست خواهد برد. به عقیده نویسنده، روشنگری در جهت رفع این تفریط از دو جهت حائز اهمیت است. نخست آنکه، بدون این روشنگری و موضع گیری صریح نمی‌توان به برداشتن قدم‌های استوار علیه فرهنگ افراطی غرب امیدوار بود و وجود ابهام و چندگانگی در بدنه‌ای که باید علیه تفریط جهانی برنامه ریزی کند، سبب می‌شود تا این بدنه نتواند به رقیب پر سرعت خود نزدیک شده و راهبردی مناسب در برابر وی اتخاذ کند. جهت دیگری که اصلاح این نگاه تفریطی را ضروری می‌سازد، ایجاد حرکتی قوی به منظور اجتناب از اکتفا به توصیف و آسیب شناسی وضع موجود با نگاهی تجویزی برای رسیدن به وضعیت مطلوبی است که رهبر معظم انقلاب آن را ترسیم می‌کنند.

در بخشی از این کتاب می‌خوانیم:

«بحثی که در ابتدای هر نوع سیاست گذاری و تصمیم گیری در خصوص وضعیت فعالیت اجتماعی زنان باید انجام گیرد، احصای انواع طیف‌های زنان دارای فعالیت اجتماعی با روحیات و انگیزه‌ها متفاوت است. به عبارت دیگر، باید در ابتدا مشخص شود که درباره ارتقای وضعیت فعالیت اجتماعی چه افرادی و در چه جامعه و شرایطی صحبت می‌شود.

در این رابطه مرور یک تجربه تاریخی از کشور ایالات متحده خالی از لطف نیست. در سال ۲۰۱۰ گزارشی از وضعیت سیاست گذاری در حوزه تعارض کار _ خانواده در این کشور منتشر شد که نشان از وجود خلاء بینش کافی در قانون گذاری در خصوص دسته‌ای از مادران شاغل هشدار می‌داد در حقیقت مباحث مرتبط با تعارض کار_ خانواده تا آن زمان، تنها دو تیپ کلی از مادران شاغل را پوشش می‌داد دسته اول مادران تحصیل کرده و توانمندی بودند که موفقیت خود را در تصدی پست‌های کلیدی و اداره جهان می‌دانستند و خواستار وجود امکانات برای بازگشت به محیطهای تخصصی کاری در صورت مادر شدن بودند این دسته مادران اغلب تا سال‌ها هدف اصلی و خاستگاه دیدگاه‌های فمینیستی بودند ویژگی این مادران آن بود که بیش از آنکه آنها به درآمد ناشی از کار خود نیاز داشته باشند، دیگران به تخصص آنها نیاز داشتند این مادران در عمل اغلب با فراغ بال محیط کاری تمام وقت خود را برای نگهداری از فرزندان خود به صورت کامل یا نیمه وقت ترک می‌کردند و در مصاحبه‌ها با افتخار از لذت بودن با فرزندان سخن می‌گفتند در دسته دوم سیاست گذاری‌های حامی خانواده برای مادران شاغل اغلب برای مادران فقیری برنامه ریزی می‌کرد که به دلیل نیاز مالی اگر به ناچار تصمیم به ترک محیط کاری خود می‌گرفتند، نیازمند برنامه‌های حمایتی و حقوق‌های ماهیانه بودند.

اتفاقی که در عمل افتاده بود، این بود که یک شکاف در سیاست‌های این کشور سال‌ها وجود داشته است که سایر مادرانی که در هیچ یک از دو دسته متخصص یا فقیر قرار نمی‌گرفتند، زیر چتر سیاست گذاری قرار نگرفته بودند نکته مهم آن بود که این طیف از مادران شاغل که نه آن قدر متخصص و توانمند به لحاظ مالی هستند و نه آن قدر فقیر، بیش از نیمی از زنان شاغل را تشکیل می‌دادند این مادران بیش از آنکه به حمایت مالی مستقیم نیازمند باشند نیازمند فراهم بودن زیرساخت‌های انعطاف پذیر در محیط شغلی و مرخصی‌های کوتاه مدت و نیز امکانات نگهداری از فرزندان بودند تا به نحوی بتوانند این چالش را اداره کنند.

به طبع در کشور ما نیز طیف‌های گوناگون مادران دارای فعالیت اجتماعی بایست شناسایی شده و براساس نیازمندی‌های بومی هر یک از آنها برنامه ریزی مناسب صورت گیرد این گونه جمعیت شناسی (دمو گرافی) های زنان دارای فعالیت اجتماعی و برنامه ریزی اقتضایی بر مبنای نتایج آنها، بخش مهجوری در سیاست گذاری‌های کشور ماست.

به نظر می‌رسد استفاده از تکنیک‌های هوش مصنوعی می‌تواند یکی از بهترین ابزارها برای فرار از حدس و گمان‌های ناصحیح و برنامه ریزی دقیق براساس واقعیت در این حوزه باشد. در سال اخیر چنین رویکردی در برخی کشورها برای شناخت بهتر وضعیت زنان اتخاذ شده است.

یکی از تکنیک‌های متداول هوش مصنوعی خوشه بندی است خوشه بندی تکنیکی است که می‌تواند رکوردهای داده‌ای را به صورت هوشمند طوری دسته بندی کند که داده‌های شبیه به هم در یک خوشه قرار بگیرند در اینجا رکوردهای داده‌ای مشخصات و پارامترهای مرتبط با زنان را شامل می‌شود به طوری که هر رکورد متناظر با یک بانوست این تکنیک می‌تواند در زمینه به دست آوردن یک جمعیت شناسی از زنان دارای فعالیت اجتماعی استفاده شود در پژوهشی اخیر در سال ۲۰۱۹ محققینی از دانشگاه هاروارد با استفاده از خوشه بندی و انجام تحلیل‌های مبتنی بر الگوریتم‌های بیوانفورماتیکی موفق به شناسایی ۵ الگوی متداول از مادران شاغل در ۱۴ سال نخست مادری در آمریکا شده اند که در

جدول زیر نمایش داده شده اند.

*تهیه وتنظیم خبر:فاطمه میرزا جعفری